

ZÁKLADNÍ ŠKOLA DĚČÍN I, KOMENSKÉHO NÁMĚSTÍ 622/3,
příspěvková organizace

PSČ 405 02

tel. 412 517 063, 412 518 178

www.zsdckomen.cz

E-mail : skola@zsdckomen.cz

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro školní rok 2015 / 2016

1. stupeň

OBSAH

Základní údaje	str. 3
Charakteristika školy	str. 4
Zaměření primární prevence	str. 5 – 6
Metody a formy školní práce k osvojení preventivních ochranných kompetencí	str.7 - 9
Zaměření letošního MPP (mimo jiné)	str.10
Plán akcí pro jednotlivé ročníky	str.11 - 13
Znalostní kompetence žáků, cíle preventivního programu	
Co mají žáci znát a umět v dopravní výchově	str. 14 - 17
Seznam zájmových kroužků ve školním roce 2015 - 2016	str. 18
Očekávaný dopad	str. 19 - 21
Projektové dny	str. 22
Seznam odborné literatury a publikací k primární prevenci	str. 23- 25

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola Děčín I , Komenského náměstí 622/3, příspěvková organizace
Zřizovatel školy	Statutární město Děčín, Mírové náměstí 1175/5, 405 38, Děčín IV
Jméno a příjmení ředitelky	Mgr. Olga Křivohlavá
Jméno a příjmení zást.řed.	Mgr. Renata Němečková
Telefon na ředitelku školy	412 517 063
E-mail na ředitelku školy	skola@zsdckomen.cz
internetové stránky	www.zsdckomen.cz

Jméno a příjmení ŠMP	Mgr. Květuše Grosová (1.st), Mgr. Hana Zoubková (2.st.)
E-mail	skolagrosova@seznam.cz , skolazoubkova@seznam.cz

Jméno a příjmení VP	Mgr. Monika Ramešová
Telefon	412517063 / kl. 104
E-mail	ramesova@seznam.cz

	Počet tříd	Počet žáků
ZŠ - I stupeň	14	368
ZŠ - II.stupeň	11	252
Celkem	25	620 (k 30.9.2015)

Prac. skupina v oblasti PP:	PP pro 1. stupeň:	Mgr. Květuše Grosová
	PP pro 2. stupeň:	Mgr. Hana Zoubková
	Zastoupení z PPP:	vedoucí PPP Děčín – Mgr. Iveta Jandová
	Metodik prevence:	Mgr. Iveta Jandová

Použité zkratky:

MPP – Minimální preventivní program

ŠMP – Školní metodik prevence

VP – výchovná poradkyně

Charakteristika školy :

Základní škola přešla od 1. 1. 2003 do právní subjektivity.

Ve školním roce 2015-2016 je umístěna ve dvou budovách:

- hlavní budova na Komenského náměstí – 8 tříd 1.stupně a 11 tříd stupně druhého
- budova ve Sládkově ulici – 6 tříd + 6 oddělení školní družiny.

Zdejší školu navštěvují žáci z městské části Děčín I, dále k nám dochází i řada žáků z dalších částí Děčína i okolních obcí. Naše škola má velmi pěknou polohu - na náměstí sousedí s Gymnáziem a s Evropskou obchodní akademií.

V 1. – 5. roč. je celkem 14 tříd – 368 žáků, v 6. – 9. ročníku 11 tříd – 252 žáků. Celkem tedy 620 žáků.

Po stránce materiální je škola vybavena vcelku dobře. Škola má dvě počítačové učebny, v každé je 16 počítačů. Je zde nainstalován program VISION 6. V kabinetu 1. stupně v hlavní budově jsou 2 počítače, ve sborovně 3. V budově ve Sládkově ulici byla v roce 2014 vybudována malá počítačová učebna s 10 počítači, která v dopoledních hodinách slouží k výuce, v odpoledních hodinách je k dispozici školní družině. V současné době škola disponuje se 61 osobními počítači, které jsou umístěny kromě 2 učeben i ve školní družině, kabinetech a kancelářích. V učebně zeměpisu, anglického jazyka a v učebnách 1. stupně jsou umístěny 2 interaktivní tabule včetně dataprojektoru a počítače. Dataprojektory s počítači jsou rovněž v učebně fyziky, chemie, přírodopisu, hudební výchovy a dějepisu na hlavní budově a jedné učebně 1.st.. Ve Sládkově ulici jsou dva dataprojektory a interaktivní tabule včetně dataprojektoru a počítače.

Běžně používáme programy pro evidenci žáků, pro tisk vysvědčení, řada učitelů využívá výukové programy při vyučování. Škola má k dispozici již celkem 4 kopírovací zařízení. Ta jsou učiteli hojně využívána, zejména pro potřeby výuky.

Od 1. 9. 2006 se začal zavádět v 1. a 6. třídách Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Zdravé učení. Již od 1.ročníků mají žáci výuku anglického jazyka a možnost plaveckého výcviku.

Od roku 2015/2016 přechází 1.stupeň téměř ve všech předmětech na nové učebnice NŠ Brno.

Od školního roku 2007/2008 uskutečňujeme na 1.stupni aktivity v rámci plnění Minimálního preventivního programu, který neustále doplňujeme a vyvíjíme dle aktuálních potřeb školy a žáků. Kladem zůstává velký zájem rodičů o naši školu.

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM VYCHÁZÍ Z METODICKÉHO POKYNU K PRIMÁRNÍ PREVENCI SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ U DĚTÍ A MLÁDEŽE VE ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH, Č.J.: 20 006/2007-51.

Dále :

- MPP školy pro školní rok 2014/2015
- Metodický pokyn k řešení šikanování na školách a školských zařízeních, č. j. MSMT- 22294/2013-1
- Metodický pokyn MŠMT ČR Č. j.: 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví.

Metodická pomoc při implementaci Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v resortu školství, mládeže a tělovýchovy na úrovni základních škol

S nástupem do základní školy si děti velmi záhy začínají ve třídě vytvářet svou vlastní „subkulturu“, na níž jsou učitelé někdy více a někdy méně napojeni. V některých případech mohou být tyto podskupiny zárodkem asociálních part, a to už i u dětí na prvním stupni ZŠ.

Při systému výuky, kdy převládá tzv. frontální vyučování a učitel pouze předává poznatky dětem, se vyučování aktivně účastní jen malá část žáků. Větší část se účastní málo nebo vůbec. Ukazuje se, že mezi **neparticipujícími žáky jsou ti, kteří mají vyšší pravděpodobnost sociálního selhání a osvojení si sociálně negativního chování.** Závažným rizikem v těchto školách je stres a nuda. I tyto rizikové faktory mohou dovést děti až k závislosti na droze (bez ohledu na to, že je někdo o rizicích drogové závislosti poučí), ke vzniku násilí, šikany a dalších společensky negativních jevů, i přes prováděné a mnohdy nákladné a rozsáhlé preventivní programy.

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT je zaměřena na :

a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků :

- záškoláctví,
- šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus,
- kriminalita, delikvence,
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky – dále jen „OPL“) a onemocnění HIV /AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek,
- závislost na politickém a náboženském extremismu,
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- kyberšikaně
- proti úrazům

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech :

- domácího násilí,
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
- ohrožování mravní výchovy mládeže,
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

Škola, kde děti soutěží v reprodukci znalostí, jsou vedeny pouze ke kázni, ale tím současně i k nesamostatnosti, kde není rozvíjena tvořivost dětí a prosociální dovednosti představuje **výrazně rizikové prostředí** pro iniciaci nebo rozvoj společensky nežádoucích jevů. Hierarchicko - autoritativní model nebere na vědomí skupinovou dynamiku a podporuje negativní procesy ve skupinách. Mezi důsledky tohoto stylu patří v mnoha případech i současná epidemie šikanování ve školách.

- Jak postupovat při řešení šikanování upravuje Metodický pokyn k řešení šikanování na školách a školských zařízeních, č. j. MSMT-22294/2013-1

Odpovědnost nečinného pedagoga – riziko trestního postihu pro

- nepřekažení trestného činu
- neoznámení trestného činu
- tr.čin nadřezování, schvalování, podněcování event. účastenství na trestném činu

Projevy šikanování

- verbální šikana (přímá/nepřímá) – psychická šikana včetně kyberšikany
- fyzická šikana (vč. krádeží a ničení majetku)
- smíšená

Ředitel školy zajistí

- vzdělávání pracovníků v akreditovaných kurzech k problematice rizikového chování
  - dohled pedagogických pracovníků nad žáky
  - doplňování šk. knihovny
  - ve šk. řádu jasně stanoví pravidla chování včetně případných sankcí
- (Mgr. H.Gajdošíková, 1.LF UK Praha
- Centrum adiktologie)

Preventivní výchovně vzdělávací působení musí být **neoddělitelnou součástí výuky a života základních škol a školských zařízení**. Je nutné vyvarovat se zjednodušeného pojetí zdravého životního stylu, kdy učitel vybere několik „žhavých“ témat a ta probere. Není dostatečně účinné preventivní aktivity realizovat **pouze jako volnočasové aktivity** organizované školou či školským zařízením a nebo nejrůznějšími formami mimoškolní činnosti (sportovní kluby, střediska volného času apod.). Každodenní život školy musí mít takovou kvalitu, aby dětem umožňoval osvojit si kompetence zdravého životního stylu, které jsou neúčinnějším preventivním nástrojem.

Při diagnostice rizik pro možný výskyt rizikového chování u jednotlivých dětí ve škole a školském zařízení, je nutné analyzovat osobnost jedince, společenské vlivy formující osobnost, konkrétní sociální situaci dítěte, biologické (genetické) předpoklady a osvojení si základních ochranných kompetencí.

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody

a klidu, bez strachu a nejistoty

- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Dovednosti, znalosti a postoje, které si žáci osvojí musí korespondovat s věkem a navazovat na předchozí zkušenosti. Formy vzdělávání a výchovy musí zohledňovat životní styl rodiny i působení vrstevníků. U nejmenších dětí je potřebná spolupráce s mateřskými školami.

Metody a formy školní práce k osvojení preventivních ochranných kompetencí

K osvojení preventivních ochranných kompetencí je třeba zapracovat konkrétní témata prevence do vzdělávacího procesu, ale zejména pak dbát na osobnostní a sociální rozvoj a výcvik v sociálních dovednostech.

V oblasti znalostní se jako optimální jeví **využití podnětů otevřené výuky**, která je zároveň využitelná i k aktivnímu sociálnímu učení. Projektová výuka, kdy je vytvářen na úrovni třídy určitý projekt, podle kterého se dále pracuje. Integrované tematické vyučování ve smysluplných cílech za aktivní účasti žáků (výuka v tematických cílech, blocích nebo etapách). **Kooperativní vyučování** s co největší participací dětí, při využití kritického myšlení, samostatné učební práce žáků a svobodné tvůrčí práce dětí. Dětem umožní přímou zkušenost, komunikaci a spolupráci. Uvedené přístupy jsou učení prožitkem, které je důležité v každém věku (a zejména na prvním stupni v základní škole).

Kompetence sociální jsou interdisciplinárním tématem. Předpokládají funkční využití poznatků a vědomostí obsažených v jednotlivých vzdělávacích oblastech a různých školních aktivitách, stejně jako využívání zkušeností žáků za života v rodině a společnosti. Osvojení sociálních kompetencí vyžaduje využití interaktivních metod.

Například na prvním stupni základní školy lze rozvíjet schopnost diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty prostřednictvím komunitního kruhu, lze také využít simulačních

her (jak bych se „já“ choval ve fiktivních situacích), relaxačních technik, brainstorming, diskuse, projekty, hraní rolí (hraní jiných rolí než jsem „já“), empatie, kreslení, nácviku verbální a nonverbální komunikace a dalších metod.

Školní práce musí být postavena na dvou základních principech. Na **respektu** k potřebám jednotlivce (žáka stejně jako učitele) a na **komunikaci** i spolupráci uvnitř školy všech se všemi a mezi sebou (učitelů, žáků, rodičů) i vně školy (školy s obcí a dalšími partnery). Škola tak přestává být tradiční hierarchickou institucí, je akcentována nejen svoboda, ale i odpovědnost, zachovávání pravidel, spravedlnost, spoluúčast a spolupráce.

Zpracování konkrétních témat prevence do vzdělávacího procesu

Explicitní programy práce s jednotlivými tématy sociálně patologických jevů patří do kurikula výchovy ke zdravému způsobu života na školách a ve školských zařízeních.

Zkušený pedagog dokáže konkrétní témata prevence uplatnit v jakémkoliv předmětu. Lze ji zařadit do různých částí osnov a učebních plánů.

Klíčové vyučovací oblasti jsou :

- oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity
- oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence
- oblast přírodovědná – biologie člověka, prvouka, přírodověda
- oblast rodinné a občanské výchovy - prvouka
- oblast sociálně právní – právní aspekty rizikového chování, postoj společnosti k společensky nežádoucím jevům, práva dítěte apod.

Prevence rizikového chování je součástí platných učebních osnov a je zahrnuta do schválených Standardů základního vzdělávání, které obsahují i výchovu ke zdravému životnímu stylu. Je třeba, aby různé aspekty preventivního působení byly mezipředmětově koordinovány.

Samostatnou a obsáhlou kapitolu školní práce, kam je vhodné prevenci začlenit, tvoří aktivity mimo vyučování – **zájmové vyučování, diskusní kluby, kurzy a kroužky, družiny a školní kluby, ale i ozdravné pobyty a výlety a exkurze. V podstatě je možné začlenit preventivní aktivity do všech předmětů učiva 1.stupně, hojně k tomu využíváme např. projektových dnů.**

Skupinové vyučování pomáhá naplňovat cíle základního vzdělávání dle RVP, to vyžaduje podnětné a tvůrčí školní prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání i podporuje žáky nejslabší. Všem žákům musí být dána možnost zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní. Prostřednictvím skupinového vyučování rozvíjíme

u dětí všechny klíčové kompetence.

Kompetence k učení:

Práce žáků ve skupině:

- posiluje pozitivní vztah k učení
- navozuje situace, v nichž má žák radost z učení
- podporuje tvořivost
- učí žáky plánovat, organizovat, vyhodnocovat jejich činnosti
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- učí práci s chybou, rozvíjí sebehodnocení žáků
- učí trpělivosti

Kompetence k řešení problému:

Práce žáků ve skupině:

- učí žáky nebát se problémů, prakticky je řešit
- učí žáky algoritmu řešení problémů
- umožňuje různé přijatelné způsoby řešení problémů
- podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení, ale současně i týmovou spolupráci při řešení problémů
- předkládá takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí
- učí žáky dokázat obhájit si své řešení

Kompetence komunikativní:

Práce žáků ve skupině:

- rozvíjí komunikační dovednosti žáků v mateřském jazyce
- podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky
- vyžaduje dodržování určených pravidel, umožňuje žákům podílet se na sestavování těchto pravidel
- učí žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- učí žáky prezentovat své názory a myšlenky

Kompetence sociální a personální:

Práce žáků ve skupině:

- učí žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- učí žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu

Kompetence občanské:

Práce žáků ve skupině:

- učí žáky kamarádskému chování a poskytnutí požadované pomoci
- vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem

Kompetence pracovní:

Práce žáků ve skupině:

- vytváří ve výuce podnětné a tvořivé pracovní prostředí, mění se pracovní podmínky, žáci jsou vedeni k adaptaci na nové pracovní podmínky
- pochvalou za odvedenou práci jsou žáci vedeni k pozitivnímu vztahu k práci
- žáci jsou důsledně vedeni k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností

V letošním MPP chceme, mimo jiné, stále intenzivně i za podpory ŠD :

- zvyšovat povědomí o bezpečnosti proti úrazům,
- podporovat projekt „Celé Česko čte dětem“
- pokračovat v projektových dnech, které se těší velké oblibě nejen u žáků
- stále upozorňovat na nebezpečí virtuálních sítí , informování i rodičů o této vzrůstající hrozbě
- pokračovat v projektech „Mléko do škol“, „Ovoce do škol“
- po ukončení projektu „Ajax“ v úzké spolupráci s Policií představovat žákům preventivní aktivity na třech pilířích :
  - 1) Dopravní výchova
  - 2) Trestní odpovědnost
  - 3) Bezpečný internet
- i nadále, zejména po velkém pozitivním ohlasu, pokračovat ve spolupráci s Policií ČR (nprap.P.Trypesovou, p.Němečkem, p.Bártovou), SVP, PPP, Krizovou poradnou, Mgr.Veselou
- pokračovat v preventivních aktivitách s „Kruhem bezpečí“ za pomoci 12 DVD
- pokračovat v adopci opičky Kalimiko (ZOO Děčín)
- v rámci environmentální výchovy podporovat akci „Třídíme ve škole“
- projekt „Tonda obal“
- umožnit žákům účast na preventivní akci „Jeden svět na školách“ – březen 2016
- podporovat charitativní akci „Sbíráme víčka“
- zaměřením na kohezi kolektivů 1. – 5. ročníků
- uskutečnit lyžařský kurz pro žáky 4. – 5. ročníků
- spolupracovat s BK Děčín (nejen basket. kroužek pro naše nejmenší)
- podněcovat zájem dětí o mimoškolní aktivity
- nový kroužek : německý jazyk, kulturně-sportovní, country tance, sebeobrana + karate, Angličtina pro 3.r., Vaření
- Lesní pedagogika
- „Den pro seniory“ – mezigenerační výchova
- „Nebojte se počítačů“ - mezigenerační výchova
- „Hodina pohybu navíc“
- „Výzva č. 57“ – podpora anglického jazyka
- atp. (viz.přehled plánovaných aktivit)

PLÁN AKCÍ PRO JEDNOTLIVÉ ROČNÍKY:

1. ROČNÍKY

- Akce „Velký kamarád“
- Beseda s Policií ČR
- Ekologické projekty
- Návštěvy divadelních představení
- Návštěva výstavy
- Návštěva městské knihovny
- Mikulášská besídka (+ „Velký kamarád“)
- Vánoční besídka
- Sběrové akce : tetrapaky, papír
- Dopravní výchova (Besip)
- Školní výlet
- Sportovní den
- Pěvecká soutěž
- Plavecký výcvik
- „Zdravé zuby“
- Projekt „Celé Česko čte dětem“
- Pohádkový les
- Návštěva předškoláků z MŠ
- Projektové dny (viz Příloha I)
- Den mimořádných událostí (OČMÚ)
- preventivní aktivity za podpory materiálů a publikací směřující proti rizikovému chování (viz seznam)

2. ROČNÍKY

- Besedy s Policií
- Návštěva divadelních představení
- Recitační soutěž
- Pěvecká soutěž
- Ekologické projekty
- Sběrové akce : papír, tetrapaky
- Dopravní výchova (Besip)
- Mikulášská besídka
- Vánoční besídka
- Návštěva městské knihovny
- Sportovní den
- Návštěva výstavy

- Školní výlet
- Den mimořádných událostí (OČMÚ)
- Plavecký výcvik
- „Zdravé zuby“
- Lesní pedagogika
- Projekt „Celé Česko čte dětem“
- ozdravný pobyt (v jednání)
- Projektové dny (viz Příloha I)
- preventivní aktivity za podpory materiálů a publikací směřující proti rizikovému chování (viz seznam)

3.ROČNÍKY

- Návštěvy divadla
- Beseda s Policií ČR
- Ekologické projekty
- Plavecký výcvik
- „Zdravé zuby“
- Projekt „Celé Česko čte dětem“
- Recitační soutěž
- Pěvecká soutěž
- Vánoční besídka
- Sběrové akce : tetrapaky, papír
- Dopravní výchova (Besip)
- Návštěva muzea
- Návštěva výstavy
- Návštěva městské knihovny – tematicky zaměřené programy
- Školní výlet
- Sportovní den
- Den mimořádných událostí (OČMÚ)
- Projektové dny (viz Příloha I)
- preventivní aktivity za podpory materiálů a publikací směřující proti rizikovému chování (viz seznam)

4.ROČNÍKY

- Návštěvy divadla
- Beseda s Policií ČR
- plavecký výcvik
- „Zdravé zuby“
- Projekt „Celé Česko čte dětem“
- Recitační soutěž
- Pěvecká soutěž
- Vánoční besídka
- Sběrové akce : tetrapaky, papír
- Ekologické projekty

- Dopravní výchova (Besip)
- Návštěva muzea
- Návštěva výstavy
- Návštěva městské knihovny – tematicky zaměřené programy
- Návštěva magistrátu
- Školní výlet
- Sportovní den
- Den mimořádných událostí (OČMÚ)
- Ozdravný pobyt (v jednání)
- Projektové dny (viz Příloha I)

- preventivní aktivity za podpory materiálů a publikací směřující proti rizikovému chování (viz seznam)

5.ROČNÍKY

- Návštěvy divadla
- Beseda s Policií ČR
- Recitační soutěž
- Pěvecká soutěž
- Vánoční besídka
- Sběrové akce : tetrapaky, papír
- Ekologické projekty
- Dopravní výchova (Besip)
- Návštěva muzea
- Návštěva výstavy
- „Zdravé zuby“
- Projekt „Celé Česko čte dětem“
- Spolupráce s městskou knihovnou
- Školní výlet
- Sportovní den
- Den mimořádných událostí(OČMÚ)
- Ozdravný pobyt (v jednání)
- Projektové dny (viz Příloha I)
- preventivní aktivity za podpory materiálů a publikací směřující proti rizikovému chování (viz seznam)

- aktivity nejsou konečné, v průběhu šk. roku budou doplňovány dle potřeby a aktuální situace ve třídách
- v závěru šk. roku bude provedeno zhodnocení úspěšnosti, či neúspěšnosti jednotlivých bodů MPP, které bude součástí výroční zprávy školy

Znalostní kompetence žáků, cíle preventivního programu

1. – 2. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování
- znají zásady slušného chování
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

CO MAJÍ ŽÁCI ZNÁT A UMĚT V DOPRAVNÍ VÝCHOVĚ :

1. ročník

- bezpečná cesta do školy
- chůze po chodníku, stezka pro chodce
- bezpečné přecházení vozovky na rovném a přehledném úseku, po přechodu pro chodce, nadchodu a podchodu
- význam světelných signálů pro chodce
- schopnost rozeznat nebezpečná místa
- nebezpečná místa pro přecházení vozovky
- vidět a být viděn – reflexní materiály za snížené viditelnosti
- užívání cyklistické přilby
- bezpečného chování v automobilu – autosedačky a bezpečnostní pásy
- zásady bezpečného chování v hromadné dopravě (nastupování, vystupování, chování při jízdě, chování na zastávce)
- bezpečná místa pro hry dětí, sáňkování, lyžování

2. ročník

- chůze po silnici (krajnice – vozovka), nebezpečná místa pro chůzi po silnici
- chůze přes železniční přejezd bez závor i se závorami
- nebezpečí, která hrozí chodcům za snížené viditelnosti
- druhy hromadné dopravy
- vidět a být viděn – reflexní materiály za snížené viditelnosti
- zásady bezpečného chování v automobilu – autosedačky a bezpečnostní pásy
- způsoby pomoci starým a nemocným lidem v prostředích hromadné dopravy
- zásady kázně a ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu (nepřekážet, neomezovat, neohrožovat ostatní)
- zásady chování při jízdě v automobilu – zádržné systémy
- výcvik základních dovedností na kole atp. – přilba

3. ročník

- doplňovat zásady správného chování chodce
- místa a úseky, kam je chodcům vstup zakázán
- vidět a být viděn – reflexní materiály za snížené viditelnosti
- zásady bezpečného chování v automobilu – autosedačky a bezpečnostní pásy
- světelné signály a pokyny policisty v silničním provozu
- pravidla pro bezpečnou jízdu na kolečkových bruslích, skateboardu, koloběžce, kole atp.
- vozidla se zvláštními výstražnými znameními a reakce na tyto signály
- způsob přivolání první pomoci při dopravní nehodě, ošetření drobných poranění

4. a 5. ročník

- upevňovat zásady správného chování chodce a cyklisty
- výuka a výcvik pravidel silničního provozu pro cyklisty (vyjíždění, jízda u pravého okraje, zastavení, vyhýbání, předjíždění, odbočování, jízda přes křižovatku atd.)
- povinné vybavení jízdního kola

Způsob:

- předměty v rámci školského vzdělávacího programu, navazujícího na RVP
- hra, pozorování, soutěže (i ve ŠD)

- DVD „Kousky primáře Housky „DVD „Kruh bezpečí“ atp...
- (viz seznam materiálů k prevenci)

SEXUÁLNÍ VÝCHOVA – součástí ŠVP naší ZŠ

Sexuální výchova je svým obsahem velmi úzce propojena s etikou a toto propojení se realizuje především v osobnostním a sociálním rozvoji žáků při řešení témat, která tvoří obsah sexuální výchovy.

Etická výchova je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole, ale zároveň by měla být součástí života celé školy. Vzhledem k tomu, že sexuální výchova je nedílnou součástí výchovy ke zdraví na školách, je etika i její součástí.

PaedDr. Lenka Kubrichtová
Výchova ke zdraví, MŠMT 2009, Praha

Očekávané výstupy – 1.období (1. – 3.ročník) **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ – 1.období**

žák

- uplatňuje zákl. hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle
- projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která mu je nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2.období (4. – 5.ročník)

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ – 2.období

žák

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Seznam zájmových kroužků ve školním roce 2015 - 2016

	1. STUPEŇ		
1.	ŠD	V.Štekerová	Kroužek taneční
2.	ŠD	L.Fuxová	Kroužek výtvarných a pracovních činností
3.	ŠD	V.Štekerová	Kroužek TV
4.	ŠD	R. Vasiliaková	Kroužek PV (ÚT)
5.	ŠD	R. Dvořáková	Kroužek VV (ČT)
6.		B.Ratajová	Country tance
7.		B.Ratajová	Taneční kroužek
8.		J. Jetmarová	Kroužek němčiny
9.		BK Děčín	Kroužek basketbalu
10.		A.Štecková	Vaření
11.		I.Czanová	„Všehochut“
12.		J.Potměšilová	Kroužek flétny
13.		p. Maixner	Šerm
14.		J.Steklý	Karate
15.		J.Steklý	Kroužek sebeobrany
16.		L.Prokešová	Kroužek AJ
17.			
18.			
19.			

Očekávaný dopad (předpokládané přínosy projektů):

Program primární PREVENCE

působí na 1. st. cíleně na **předcházení** páchaní kriminality a snižování obav z ní, prevenci projevů rizikového chování, neboť zahrnuje komplexní přístup k dětem v rámci vzdělávacího procesu, mimoškolních aktivit, podporu rodinných vztahů, vytváření zdravých kamarádkých vztahů, informovanost.

Kriminogenním faktorům (soc. prostředí, příčiny a podmínky kriminality) je nutno předcházet – i patnáctiletý delikvent, potencionální delikvent, i oběť prošli obdobím „školovým“ i „prvostupňovým“.

Způsob realizace :

- čas strávený dětmi ve škole,
- čas mimoškolní (ŠD, kroužky), ozdravné pobyty
- besedy, diskuze, rozhovory, hry
- skupinové práce
- projektové dny, projekty a aktivity školy

Aktivity projektu:

ŠVP – jako zprostředkovatel vzdělání a naplňování klíčových kompetencí vedoucích k plnohodnotnému uplatnění dětí a mládeže v životě, motivační činitel k celoživotnímu učení, podněcuje k tvořivému myšlení, vede k otevřené komunikaci, spolupráci, k respektu osob a hodnot, vede k uplatňování dětských práv a povinností, učí být zodpovědným sám za sebe (chránit zdraví své i zdraví jiných):

- a) doprovodné aktivity : návštěva výstav, kulturních akcí, získávání informací v knihovně v Děčíně, plavecký výcvik...
- b) 1. – 5. r. Ochrana člověka za mimořádné události – stres, způsoby předcházení nebezpečí, zvládání zátěžových situací, osobní ochrana a únik před nebezpečím , ochrana před kyberšikanou
- c) Dětství bez úrazů (výukové pomůcky a metodické materiály zaměřené na prevenci úrazů)
- d) Důležitá tel.čísla : Linka důvěry, Linka bezpečí, Fond ohrožených dětí, Krizové centrum pro děti a rodinu, Bílý kruh bezpečí (v každé školní třídě 1.st., na internet.str.školy, na nástěnce v obou budovách)
- e) Projektové dny

Programy musí zasahovat výchovnou i naukovou složku vzdělání během celého školního roku, směřovat k pozitivnímu ovlivnění klimatu třídy, ke změně motivace žáků a pedagogů a změnám vyučovacích metod.

Způsob realizace:

1. - 2. ročník

Dětem je nutné po vstupu do školy nabízet nejen konkrétní dovednosti, ale zejména vytvářet modelové situace, se kterými se mohou setkat ve škole i mimo školu. Pro vytvoření optimálního sociálního klimatu je důležité vzájemné poznání žáků a pedagogů.

Program by měl být zaměřen na:

- **společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli**
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- komunikace s rodiči

3.– 5. ročník

- **společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli**

Optimální jsou programy k pozitivnímu ovlivnění zdraví žáků, které je chápáno jako stav tělesné, duševní a sociální pohody, při současné změně postojů k sobě, k prožívání sebe jako individuality, ale v kontextu s druhými lidmi, se školní komunitou a okolním světem, k pozitivnímu citovému naladění a myšlení, k osvojení si dovednosti řešit stres a k dodržování životosprávy.

Programy orientované na hlubší poznání dovedností osvojených při vstupu do školy , na schopnost pracovat v kolektivu a uvědomění si co tělu prospívá.

Programy spojené se sportovní činností a aktivním trávením volného času. Je zde osvojována i vzájemná pomoc, podřízení se možnostem skupiny, zvládnutí fyzicky náročných situací.

- informační nástěnka v obou budovách školy
- schránka důvěry
- důležitá telefonní čísla v každé třídě
- na internet.stránkách školy
- spolupráce s rodiči

Neúčinná primární prevence :

- a) zastrašování, citové apely, pouhé předávání informací, samostatně realizované jednorázové akce, potlačování diskuse,
- b) hromadné aktivity nebo promítání filmu by měly být **pouze doplňkem, na který by měl vždy navazovat rozhovor!**
- c) **Pouze strohé „ne“ nestačí**

Minimální preventivní program je konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

MPP je založen na podpoře **vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy.**

Spolupráce s rodiči

Rodiče budou seznámeni s preventivním programem na třídních schůzkách v listopadu, na interstr. školy. Škola také nabízí konzultace s učiteli, metodikem primární prevence, výchovnou poradkyní.

a ředitelkou školy. Dále škola umožňuje konzultační hodiny s PhDr.Jarmilou Herinkovou.

Škola pořádá také Dny otevřených dveří, vánoční jarmark a umožňuje konzultace kdykoliv během školního roku. Rodiče se mají možnost 4 – 5x ročně vyjadřovat k chodu školy na OSRPŠ. Letošní aktivity opět rozšíříme o nové kroužky.

Zapojení pedagogických pracovníků do MPP

Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou zapojeni do MPP v rámci výuky, programů ŠD. Třídní učitelé pracují s třídním kolektivem, případně kroužky nabízené školou zajišťují volno-časové aktivity žáků.

DVPP probíhá v rámci aktuální nabídky. Poznatky ze seminářů budou pravidelně sdělovány při metodických sdruženích, jak je již dobrou osvědčenou praxí naší školy.

Školní metodik prevence spolupracuje s vedením školy, třídní učitelkou, výchovnou poradkyní, vychovatelkami ŠD, ostatními pedagogy školy, rodiči a s institucemi napomáhajícími k prevenci rizikového chování (PPP, SVP, Policie ČR, OSPOD, K-Centrum, Krizová poradna, PhDr.R.Braun, Mgr.M.Veselá...)

Zúčastňuje se porad metodiků prevence a kurzů v PPP, nadále pokračuje ve vzdělávání pro školní metodiky prevence.

30.10. 2015 budou všichni pracovníci školy proškoleni přednáškou Mgr. Veselé na téma „Jiné dítě“.

ŠMP pro 1.st.ZŠ
- Mgr. Květuše Grosová

PROJEKTOVÁ TÉMATA 2015/2016

ZÁŘÍ	
1.ročníky	Pravidla soužití ve třídě
2.ročníky	Škola , cesta do školy
3.ročníky	Škola, domov
4.ročníky	Škola, pravidla soužití
5.ročníky	Pravidla soužití ve třídě
ŘÍJEN	
1.ročníky	Škola
2.ročníky	Podzim
3.ročníky	Podzim
4.ročníky	Podzim
5.ročníky	Kraj, v němž žijeme
LISTOPAD	
1.ročníky	Podzim (barvy, počasí, živočichové)
2.ročníky	Příprava na jarmark
3.ročníky	Orientace v přírodě
4.ročníky	Putujeme po ČR
5.ročníky	Jan Amos Komenský
PROSINEC	
1.ročníky	Vánoce a zvyky
2.ročníky	Vánoce a zvyky
3.ročníky	Vánoce
4.ročníky	Vánoční zvyky a tradice
5.ročníky	Vánoce, zvyky, tradice
LEDEN	
1.ročníky	Radovánky v zimě
2.ročníky	Zima a zdraví
3.ročníky	Zima
4.ročníky	Čeští spisovatelé
5.ročníky	Marie Terezie

ÚNOR	
1.ročníky	Člověk a zdraví
2.ročníky	Pohádky
3.ročníky	Podmínky života, vesmír
4.ročníky	Pravěk
5.ročníky	Člověk
BŘEZEN	
1.ročníky	Jaro (příroda na jaře)
2.ročníky	Velikonoce
3.ročníky	Velikonoce
4.ročníky	Velikonoce
5.ročníky	Velikonoce, zvyky
DUBEN	
1.ročníky	Orientace v čase (rok, období, měsíce)
2.ročníky	Jaro, zvířata, rostliny
3.ročníky	Knihy pro děti
4.ročníky	Přemyslovci
5.ročníky	Vesmír
KVĚTEN	
1.ročníky	Místo, kde žijeme, kultura
2.ročníky	Naše město a okolí
3.ročníky	Člověk a zdraví
4.ročníky	Putujeme dějinami
5.ročníky	Žijeme v Evropě
ČERVEN	
1.ročníky	Léto
2.ročníky	Děti a prázdniny
3.ročníky	Výletní místa
4.ročníky	Výletní místa
5.ročníky	Výletní místa

Seznam odborné literatury a publikací k primární prevenci

- 7 ks

Motivační a doplňkové materiály (obsahuje informace a obrázky, které jsou vhodné pro prevenci úrazů a rizikového chování)

- 6 ks

První pomoc

- 5 ks

Metodika k prevenci dětských úrazů (obsahuje i výborné pracovní listy !!!)

- 6 ks

Úrazy dětí (informace, statistiky, kazuistiky, prevence)

- 4 ks

Prevence úrazů a rizikového chování (náměty, aktivity, kazuistiky)

- 4 ks

Rizikové chování dětí a mladistvých

- 1ks

Drogová závislost aneb Rychlý běh po krátké trati

- 1ks

Třídnické hodiny – metodika (+ náměty) práce tř.uč. s tématy OSV

- 1ks

Vyjadřujeme své pocity, abychom se cítili lépe – kurz OSV pro žáky 1.st. ZŠ

- 1ks

Poznáváme, určujeme a dodržujeme základní pravidla chování ve třídě a ve škole – tematický okruh OSV na mezilidské vztahy

- 1 ks

Zásobník metod používaných v OSV

- Tajemství slušného chování

- 1 ks

Michal Kolář :

Bolest šikanování – Cesta k zastavení epidemie šikanování na školách

- 1 ks

Klaus W. Vopel

Skupinové hry pro život 1 – komunikační hry pro mladší děti

- 1 ks

Klaus W. Vopel

Skupinové hry pro život 4 – komunikační hry pro mladší děti

- 1 ks

Zdeněk Šimanovský

Hry pro zvládnání agresivity a neklidu

- 1 ks

Charles A. Smith

Třída plná pohody

- *Dítě v bezpečí - bezpečné prostředí 10x*

- *praktický rádce 10 x*

- *„Dovedu to pochopit?“ – hrozby neonacismu*

- *„Jak ve škole vytvořit zdravější prostředí?“ – příručka o efektivní školní drogové prevenci*

- *„Jak se prezentujeme na internetu“ – soukromí na síti*

- *„Na co bychom neměli zapomínat: opatrné zacházení s osobními údaji“*

- *„Jak zajistit bezpečnost dětí na internetu“*

- *„Jak zvládnout kyberšikanu?“*

- *Doporučení MŠMT k realizaci sex.výchovy v zákl.školách (MŠMT 2010)*

- *Sexuální výchova - vybraná témata (příručka pro učitele) (MŠMT + VÚP Praha 2009)*

- 3ks

Jana Pašková

Učíme se společně- 1.třída

- 3ks 1.díl, 3ks 2.díl

Jana Pašková

Učíme se společně- 2.třída

- 3ks 1.díl, 3ks 2.díl

Jana Pašková

Učíme se společně- 3.třída

- 3ks 1.díl, 3ks 2.díl

Jana Pašková

Učíme se společně- 4.třída

- 3ks 1.díl + 3ks 2.díl
Jana Pašková
Učíme se společně- 5.třída

CD :

- Pohádky pro hodné děti (79 minut, 14 pohádek s výchovným poučením)

VHS :

- Kousky primáře Housky (pořady k prevenci úrazů dětí) - 1 ks
  - Zimní kousky primáře Housky (pořady k prevenci úrazů dětí) - 1 ks
  - Nepřítel dětí – Vteřina, okamžik (dokument o úrazech dětí) - 1 ks
- + metodiky
- Kouzlo nezranitelnosti (6-13 let) - 2 ks
  - Úraz není náhoda - 1 ks

DVD :

- Rozhodni se ! (12 dílů, seriál o úrazech) - 4 ks
  - Kousky primáře Housky - 4 ks
  - Úraz není náhoda - 4 ks
- + metodiky

NOVÉ TITULY :

J.Neuman, S.Hermochová : „Nejlepší hry do kapsy“
Z.Šímanovský : „Hry pro zvládnání agresivity a neklidu“
Charles A.Smith : „Třída plná pohody“

S.Hermochová : Hry pro rozvoj skup. spolupráce -15x
Zlatý fond her I